

Chẩn đoán sốt Dengue

Viết bởi Biên tập viên

Thứ năm, 15 Tháng 10 2015 06:47 - Lần cập nhật cuối Thứ năm, 15 Tháng 10 2015 09:46

CN Lê Thị Tuấn - Khoa HHTM

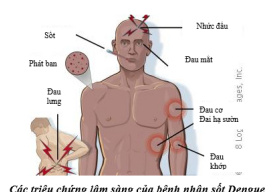
Phát hiện kháng thể Dengue (IgG, IgM) và kháng nguyên virus Dengue là hai xét nghiệm hiện nay được dùng để chẩn đoán sốt Dengue, đặc biệt khi bệnh diễn biến vùng nhiệt đới hoặc các vùng nhiệt đới.

Thời điểm thực hiện xét nghiệm

Khi bệnh đã sang 2 tuần ở vùng dịch thể sốt Dengue hoặc nơi dịch bùng phát.

Sốt Dengue xuất huyết là một bệnh nhiễm virus truyền qua muỗi do muỗi mang virus sang vùng khí hậu nhiệt đới và cận nhiệt đới. Xét nghiệm máu phát hiện virus sốt xuất huyết hoặc các kháng thể để chẩn đoán bệnh sốt Dengue xuất huyết.

Nếu một người bị sốt trong vòng 2 tuần sau khi đi đến vùng dịch thể hoặc nơi có dịch sốt xuất huyết, nên thân trọng xét nghiệm kiểm tra để biết bệnh sốt xuất huyết. Theo trung tâm kiểm soát và phòng ngừa dịch bệnh CDC, bệnh sốt Dengue xuất huyết được báo cáo tại hơn 100 quốc gia ở các khu vực Châu Phi, châu Mỹ, vùng Caribbean... Theo tổ chức Y tế Thế giới (WHO), số lượng người nhiễm ngày càng tăng tại các nước trên thế giới. Mỗi năm có khoảng 50-100 triệu người bị nhiễm trên toàn thế giới. Một phần lớn các ca sốt xuất huyết xảy ra do du khách từ vùng dịch thể sốt hoành hành.

Các triệu chứng lâm sàng của bệnh nhân sốt Dengue

Khi bị nhiễm bệnh 1 trong 4 type huyết thanh, đa số muỗi nhiễm đểu không có triệu chứng hoặc có

Chẩn đoán sốt Dengue

Viết bởi Biên tập viên

Thứ năm, 15 Tháng 10 2015 06:47 - Lần cập nhật cuối Thứ năm, 15 Tháng 10 2015 09:46

biểu hiện sốt nhẹ. Các triệu chứng ban đầu thường gặp nhất là sốt cao đột ngột (104°F hay 40°C), các triệu chứng tiếp theo như buồn nôn, đau khớp.

Khoảng 4-7 ngày sau khi nhiễm bệnh (đây gọi là thời kỳ ủ bệnh, có khi tới 14 ngày) Các triệu chứng khác có thể gặp như đau đầu nghiêm trọng, đặc biệt là phía sau mắt, đau cơ và khớp, phát ban da, buồn nôn, ói mửa, và nổi hạch. Một số người bị bệnh sẽ tiếp tục phát triển, không có biểu hiện chứng nghiêm trọng và lâu dài trong khi đó có những người có thể tiến triển đến bệnh sốt xuất huyết nghiêm trọng (đôi khi được gọi là Shock Dengue).

Nếu bệnh tiến triển đến mức đe dọa tính mạng và nguy hiểm, một số triệu chứng sẽ xuất hiện vào ngày thứ 3-7 sau khi biểu hiện sốt giảm đi như: chảy máu mũi, ói ra máu, khó thở Trong giai đoạn thứ 2 virus có thể tấn công các mạch máu (hệ thống mạch máu) đến đến tình trạng thoát dịch vào các cơ quan như phổi (tràn dịch màng phổi) hoặc tràn vào khoang bụng (cổ trướng). Hiện nay vẫn chưa có lý giải thích tại sao có một số bệnh nhân nhiễm bệnh hầu như không có biểu hiện chứng hoặc có triệu chứng nhẹ, tuy nhiên có những bệnh nhân diễn biến rất phức tạp và nghiêm trọng.

Ở giai đoạn thứ 2 nếu không được điều trị đúng phát bệnh có thể tiến triển rất nghiêm trọng gọi là Shock Dengue và có thể tử vong. Để tránh biểu hiện chứng nặng, bác sĩ phải cho bệnh nhân nhập viện bù lượng nước đã mất do hiện tượng thoát dịch và mất máu.

Trong thời gian hồi phục một số người có thể phát triển một đợt phát ban thứ 2 kéo dài 1 tuần hoặc nhiều hơn.

Chẩn đoán

Sốt Dengue thường được chẩn đoán thông qua kết hợp một số xét nghiệm máu bao gồm:

- Xét nghiệm sero hiện diện của virus sốt xuất huyết bằng xét nghiệm PCR. Xét nghiệm này có thể chẩn đoán sốt xuất huyết sau 5 ngày kể từ phát triển chứng.
- Xét nghiệm kháng thể (Kháng thể IgM, IgG), phát hiện kháng thể đặc biệt xuất hiện hệ thống miễn dịch khi bệnh nhân tiếp xúc với virus. Xét nghiệm này đột nhiên cao khi thời gian ít nhất 7-10 ngày sau khi nhiễm bệnh.

Chẩn đoán sốt Dengue

Viết bởi Biên tập viên

Thứ năm, 15 Tháng 10 2015 06:47 - Lần cập nhật cuối Thứ năm, 15 Tháng 10 2015 09:46

- Xét nghiệm công thức máu, đếm số lượng tiểu cầu, tiểu cầu thấp là điển hình của giai đoạn muện của bệnh và phát hiện sự giảm hemoglobin và hematocrit, số lượng hồng cầu trong trường hợp xẹp ra mặt máu kết hợp với sốt xuất huyết nặng.
- Theo dõi chức năng thận, điển hình gặp đôi khi phát hiện tình trạng mất nước, rồi lo lắng điển hình gặp có thể xảy ra nếu bệnh nặng.

Xét nghiệm sốt xuất huyết để xác định tình trạng lây nhiễm của một người có triệu chứng sốt khi tiếp xúc với muỗi bệnh. Các bệnh nhiễm trùng rất khó chẩn đoán nếu không dựa vào các xét nghiệm vì các triệu chứng ban đầu có thể giống nhau.

Kiểm tra sự hình thành kháng thể chủ yếu để giúp chẩn đoán một bệnh nhiễm trùng hiện tại hoặc gần đó. Đã phát hiện 2 loại kháng thể khác nhau, các kháng thể được sản xuất bởi cơ thể để đáp ứng với nhiễm virus sốt xuất huyết là kháng thể thuộc lớp IgG và IgM.

Chẩn đoán cần phải có sự kết hợp các xét nghiệm này bởi vì hệ thống miễn dịch của cơ thể sản xuất giai đoạn khác nhau trong quá trình phát triển của bệnh. Kháng thể IgM được sản xuất đầu tiên và thường nhiễm cho nhiễm huyết què nhất khi thời gian ít nhất 7-10 ngày sau khi tiếp xúc và sau đó giảm dần sau vài tháng. Kháng thể IgG được sản xuất chậm hơn để đáp ứng với nhiễm trùng. Thông thường, sự tăng nồng độ kháng thể IgG cùng với một nhiễm trùng cấp tính và tồn tại lâu dài.

Xét nghiệm PCR là loại xét nghiệm có độ nhạy và độ đặc hiệu cao phát hiện vật liệu di truyền của virus trong máu ở giai đoạn sớm sau 5 ngày khi phát triển bệnh.

Xét nghiệm có thể được thực hiện khi bệnh nhân có các dấu hiệu và triệu chứng liên quan với sốt xuất huyết sau đi đến các khu vực có dịch. Một số dấu hiệu và triệu chứng chính bao gồm:

- Sốt cao đột ngột (104° F hay 40° C)
- Nhức đầu dữ dội hoặc đau sau mắt
- Đau khớp, cơ và / hoặc đau xương
- Chảy máu mũi
- Dị bầm tím
- Giảm số lượng bạch cầu
- Giảm số lượng tiểu cầu

Chẩn đoán sốt Dengue

Vị trí bài Biên tập viên

Thứ năm, 15 Tháng 10 2015 06:47 - Lần cập nhật cuối Thứ năm, 15 Tháng 10 2015 09:46

Kiểm tra thường ng đ c ch định trong vòng 1-2 tuần sau khi khởi phát các triệu chứng để phát hiện mức độ bệnh nhi m trùng c p tính.

Xét nghi m kháng thể đ c th c hi n sau 1 ho c 2 tuần và xét nghi m l i đ đ nh hi u giá kháng thể .

Ý nghĩa của xét nghi m

Stt	Test kháng nguyên	Kháng thể IgM	Kháng thể IgG	Giải thích thể bệnh
1	Âm tính	Âm tính	Âm tính	Bệnh nhân sốt do nguyên nhân khác không phải sốt Dengue
2	Dương tính	Âm tính	Âm tính	Bệnh nhân sốt Dengue ở giai đoạn sớm ≤ 5 ngày
3	Dương tính	Dương tính	Âm tính	Bệnh nhân sốt Dengue ≤ 14 ngày (Hiệu giá kháng thể IgG chưa cao để có thể phát hiện)
4	Dương tính	Dương tính	Dương tính	1. Bệnh nhân nhiễm Dengue ≥ 14 ngày 2. Trước đây bệnh nhân đã nhiễm Dengue nên nồng độ kháng thể IgM và IgG vẫn còn cao, và hiện tại bệnh nhân nhiễm một tuyp Dengue khác
5	Âm tính	Dương tính	Dương tính	Hiện tại bệnh nhân không nhiễm Dengue, tuy nhiên trước đây bệnh nhân đã nhiễm Dengue nên nồng độ kháng thể IgM và IgG vẫn còn cao

Lưu ý: Bệnh nhân có triệu chứng như phát ban hoặc đau khớp, đó không phải là mức độ ưu hi u đáng tin cậy để chẩn đoán sốt xuất huyết.

Chẩn đoán sốt Dengue

Viết bởi Biên tập viên

Thứ năm, 15 Tháng 10 2015 06:47 - Lần cập nhật cuối Thứ năm, 15 Tháng 10 2015 09:46

Xét nghiệm kháng thể cho bệnh sốt xuất huyết có thể đáng tin cậy tính nếu mẫu bệnh phẩm nhiễm với một Arbovirus hoặc virus Tây sông Nile. Bác sĩ nên khai thác tiền sử của bệnh nhân.

Nguồn: Dịch từ <https://labtestsonline.org/understanding/analytes/dengue/tab/sample/>